

Monumentnummer*: 508454

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 april 1998
Kadaster deel/nr 82640/74

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Heemstede	Heemstede	Noord-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Heemstede	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heemstede	B			9096

Omschrijving**

Inleiding Raadhuis, in 1906 gebouwd door de architecten J.Th.J. Cuypers, J. Stuyt en J.Th.A. Etmans in eclectische bouwstijl, gebaseerd op Nederlandse raadhuisen uit het begin van de 18de eeuw. In 1918 werd het raadhuis door J.Th.J. Cuypers aan de westzijde van een aanbouw voorzien, welke in 1949 werd vergroot. In 1971 werd tegen de noordwest zijde van het raadhuis een nieuwe vleugel gebouwd door het architectenbureau Duintjer en Isthā N.V. uit Amsterdam. Voor het verwezenlijken van deze nieuwbouw moest onder meer de veldwachterswoning, welke aan de noordwest zijde met het raadhuis was verbonden, worden gesloopt. Door de nieuwbouw wordt de monumentale waarde van het raadhuis evenwel niet geschaad.

Het gebouw is beeldbepalend gesitueerd aan een plein waarop vier gietijzeren lantaarnpalen uit het eind van de 19de eeuw staan, welke eveneens onder de bescherming vallen. Links van het raadhuis (zuid) bevindt zich een geometrisch aangelegde rozentuin.

Omschrijving

Het raadhuis is gebouwd op vrijwel vierkante plattegrond met middenrisaliet zowel aan de voor- (oost) als aan de achterzijde (west). Het gebouw is opgetrokken uit rode baksteen, gemetseld in staand verband, op de hoeken in de vorm van geblokte lisenen. Natuursteen is toegepast bij de rondom lopende plint, de stoep, de neggen en sluitstenen in de strekken boven de vensters, en aan de voorzijde bij de middenrisaliet en de sierlijsten onder de raamkozijnen. Het raadhuis bestaat uit twee bouwlagen onder hoog opgaand

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

afgeknot schilddak met aankapping. Het dak is bedekt met leien en voorzien van een gootlijst, welke door middel van consoles met een daaronder gelegen, omlopende kroonlijst is verbonden. De voorgevel (oost) is symmetrisch ingedeeld. De middenrisaliet heeft op de begane grond een geprofileerde rondboogopening met dubbele paneeldeur voorzien van lichtgebogen bovendorpel. Boven deze dorpel een bovenlicht dat door roeden in ruiten is onderverdeeld. Ter weerszijden van de ingang, evenals tegen de hoeklisenen van de voorgevel, zijn lantaarns aangebracht. In de zwikken boven de rondboogopening zijn in het natuursteen rozetten uitgehakt. De middenrisaliet bevat op de verdieping een balkon met balusters en hoekkolommen, rustend op zware voluten met festoenen van vruchten. Het balkon wordt op de hoeken bekroond door zittende leeuwen met wapenschilden, links van Nederland, rechts van de provincie Noord-Holland.

De middenrisaliet wordt naar boven toe voortgezet in de vorm van gebosseerde bakstenen pilasters welke een dubbele deur met bovenlicht en licht gebogen bovendorpel flankeren. De deuren, die op het balkon openen, hebben elk een achtruits venster. Ook het bovenlicht wordt door roeden in ruiten onderverdeeld. De dubbele deur met bovenlicht is gevat in een natuurstenen omlijsting die ter hoogte van de kroonlijst van het gebouw is voorzien van twee naar elkaar toe krullende voluten met dooronder de letters S.P.Q.H. (Senatus Populusque Heemstediensis). De voluten worden bekroond door het wapen van Heemstede met aan weerszijden een griffioen. De middenrisaliet doorbreekt de daklijst. De flankerende pilasters worden afgesloten door een natuurstenen plaat met granaatappel. Het middengedeelte gaat hoger op en eindigt in een topgevel, welke door middel van een segmentvormig afgesloten kap met het voordakschild is verbonden. De topgevel is afgesloten met een spiegelboog, welke wordt bekroond door een zittende leeuw met wapenschild waarop initialen zijn aangebracht, zeer waarschijnlijk van burgemeester Jhr. Mr. D.E. van Lennep, die, blijkens een in de vestibule aangebrachte gedenkplaat, op 18 augustus 1906 de eerste steen gelegd heeft voor de bouw van het raadhuis. In de topgevel bevindt zich de rijk bewerkte wijzerplaat van een daarachter gelegen uurwerk. De voorgevel bevat ter weerszijden van de middenrisaliet twee vensterassen met een achtentwintigruits schuifraam zowel op de begane grond, als op de verdieping. De linker zijgevel (zuid) heeft vijf dergelijke vensters en een smal veertienruits schuifraam. De rechter zijgevel (noord) is grotendeels aan het zicht onttrokken en gewijzigd ten behoeve van de nieuwbouw. Aan de voorzijde (noordoost) resteert een gedeelte dat twee achtentwintigruits schuiframen bevat; het bovenste is in 1963 toegevoegd. Rechts van deze vensteras bevinden zich twee kastjes - welke oorspronkelijk aan de voorgevel waren bevestigd - bestemd voor het ophangen van raadsbesluiten en van mededelingen betreffende geboorte, huwelijk en overlijden.

De achtergevel (west) heeft in het midden een risaliet, afgesloten door een schilddak dat in het achterdakvlak is ingelaten. Deze middenrisaliet bevat op de begane grond van links naar rechts: een rondvenster, twee kleine rechthoekige ramen en een deur; op de verdieping drie langgerekte, verticaal geplaatste kozijnen met glas-in-lood-ramen ter verlichting van het daarachter gelegen trappenhuis.

De travee rechts van de middenrisaliet heeft twee boven elkaar geplaatste achtentwintigruits schuiframen, het bovenste van recente datum. Het linker gedeelte van de achtergevel is grotendeels aan het zicht onttrokken door de aanbouw van 1971.

Het dak heeft op de vier hoeken van het afgeknotte gedeelte een schoorsteen met ijzeren schoorsteenplaat, rustend op vier steunen en bekroond door een smeedijzeren versiering. In elk van de vier dakschilden bevinden zich twee kleine dakkapellen met twaalfruits raam, onder segmentvormig zinken dak, aan de voorzijde voorzien van een vergulden bol. In het midden van het voordakschild is een achthoekige klokketoren aangebracht, welke van beneden naar boven is opgebouwd uit onder meer een gesloten onderbouw, een open gedeelte met acht rondboogvormige galmgaten en een ingezwakt dak dat wordt bekroond door een lantaarn met spits en windwijzer.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het interieur van het raadhuis is symmetrisch ingedeeld en bevat diverse vertrekken, gerangschikt langs drie zijden van een hal met monumentaal trappenhuis, welke zich aan de achterzijde, in het midden bevindt. De oorspronkelijke indeling van het interieur is voor een belangrijk deel bewaard gebleven, met uitzondering van het noordoostelijk gedeelte waartegen de nieuwbouw uit 1971 is geplaatst. De vestibule, hal, trappenhuis en raadzaal - welke zich bevindt op de verdieping, aan de voorzijde - bevatten nog de oorspronkelijke lambrizeringen en plafonds met moerbalken en kinderbinten. De overige vertrekken zijn grotendeels gemoderniseerd.

Waardering

Het raadhuis is van architectuurhistorische betekenis:

- als vroeg en representatief voorbeeld van raadhuisbouw uit het eerste kwart van de 20ste eeuw in eclectische bouwstijl;
- vanwege de grotendeels gave hoofdvorm en detaillering van zowel exterieur als interieur.

Het gebouw is van cultuurhistorische waarde als element uit de geschiedenis van het openbaar bestuur in Nederland, en in het bijzonder als weerspiegeling van het sociale leven in Zuid-Kennemerland.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Bestuursgebouw en onderdl

Functie

Gemeentehuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument